

آشنایی با مارگزیدگی

ویژه: بیماران

تاریخ آخرین بازنگری: ۱۴۰۳/۰۹/۰۱

تاریخ بازنگری بعدی: ۱۴۰۶/۰۹/۰۱

کد پمفلت: PA-۴۹-۱۰۱۰

شماره بازنگری: ۰۱

جهت دسترسی به اطلاعات آموزشی، بارکد زیر را اسکن نمایید.

معاونت آموزش و سلامت
تهیه کننده: بخش مسمومین- واحد آموزش سلامت

منابع:

Goldfrank's Toxicologic Emergencies,
2022

By Lewis S. Nelson, Mary Ann Howland,
Neal A. Lewin, Silas W. Smith, Lewis
R. Goldfrank, Robert S. Hoffman

<https://www.wolterskluwer.com/en/solutions/uptodate>

در صورت سؤال یا مشکل در زمینه بیماری خود می توانید بصورت **رایگان** همه روزه از ساعت ۸ الی ۱۲ بجز تعطیلات به کلینیک آموزش سلامت مراجعه یا تماس حاصل فرمائید.

آدرس: مشهد - چهارراه ابن سینا - میدان امام رضا (ع)

تلفن: ۰۵۱۳۸۵۸۳۸۵۰

وبسایت: emamreza.mums.ac.ir

پیگیری های پس از ترخیص از بیمارستان:

- توصیه می شود ۵ روز بعد از ترخیص از بیمارستان، آزمایشات انعقادی درخواستی را طبق دستور پزشک انجام دهید و به کلینیک سم شناسی مراجعه نمایید.
- از فعالیت شدید و سنگین با عضو گزیده شده خودداری نمایید.
- تا ۳ هفته بعد از ترخیص از انجام اعمال جراحی غیر اورژانسی مانند دندانپزشکی خودداری نمایید.
- در صورت استفاده از سرم (ضد زهر مار) در بیمارستان، در مراجعات بعدی حتما پزشک را مطلع کنید.

مداخله گرامی

با آرزوی سلامتی برای شما

این مطالب به منظور آشنایی شما با مارگزیدگی و مراقبت‌های لازم در آن تهیه شده است. امید است با مطالعه آن قادر باشید دوره درمان خود را به خوبی سپری نمایید.

آشنایی با مارگزیدگی:

مارگزیدگی به معنای گاز گرفتن و تزریق زهر است که معمولاً توسط دو دندان متصل به کیسه زهر صورت می‌گیرد و در ایران از فرودین ماه تا شهریور شایع است.

هنگام مارگزیدگی باید بدانید که:

* اگر فرد به سرعت تحت درمان قرار نگیرد، نیش مار می‌تواند باعث مرگ فرد شود.

* کودکان بیشتر در معرض خطر مرگ و یا آسیب‌های جدی ناشی از مارگزیدگی هستند، زیرا بدن آنها کوچک است و زهر مار به سرعت وارد جریان خون شده و به سراسر بدن کودک منتقل می‌شود.

* اگر بلافاصله بعد از مارگزیدگی، فرد تحت مراقبت‌های ویژه قرار گیرد، احتمال بروز آسیب‌های جدی به حداقل می‌رسد.

علائم و نشانه‌ها:

⇐ درد در محل گزیدگی و سوزش شدید

⇐ قرمزی پوست و بروز تاول

⇐ ترس شدید و گیجی

⇐ تورم (با گذشت زمان به قسمت مرکزی اندام و به طرف تنه فرد پیشرفت می‌کند)

⇐ تورم و درد عروق لنفاوی در عضو گزیده شده

⇐ تهوع، استفراغ، سرگیجه و احساس ضعف

⇐ کاهش فشار خون

⇐ تب، لرز و تعریق

⇐ سوزن سوزن و یا کرخت شدن نوک انگشتان و اطراف لب و دهان

⇐ خونریزی از بینی، وجود خون در ادرار یا مدفوع

⇐ افزایش تعداد تنفس و یا تنگی نفس

⇐ افزایش نبض

⇐ تاری دید

⇐ درد شکمی

* شکل ظاهری مار را در نظر بگیرید.

اقدامات اولیه پس از مارگزیدگی:

* نگذارید فرد حرکت کند و اندام آسیب دیده را بالاتر از سطح قلب به صورت ثابت نگه دارید تا جریان سم آهسته شود.

* محل مورد گزش را با آب و صابون شستشو داده و تمیز کنید.

* هرگز سعی نکنید که نیش مار را با دهان خود بمکید و آن را خارج کنید.

* زیور آلات و لباس‌های تنگ را از اندام گزیده شده خارج کنید.

* می‌توانید از آتل برای کاهش حرکت اندام استفاده کنید: اندام مصدوم را روی تخته و یا چوب بی حرکت کرده و باند پیچی نموده و هرچه سریعتر به مرکز درمانی برسانید.

* به طور کلی هیچ نوع ماده خوراکی اعم از غذا و نوشیدنی به بیمار ندهید، در صورت نیاز و هوشیاری کامل برای رفع تشنگی می‌توانید به بیمار آب بدهید.

* در مارگزیدگی که نوع مار معلوم نمی‌باشد، بیمار باید حداقل ۲۴ ساعت تحت نظر باشد.

* در گزیدگی با مار افعی که بیمار بی‌علامت است، بیمار باید حداقل ۸ تا ۱۰ ساعت تحت نظر باشد.

